

La vardad cumplaina davart la sala mez vida

Sis dumondas en
connex cun il Cussegl
naziunal e cun il
Cussegl dals chantuns –
e las respostas

Cuntegn

Cun quanta atenziun suondan las parlamentarias ed ils parlamentaris las debattas en las chombras?	5
Quants daners survegnan las parlamentarias ed ils parlamentaris?	6
Co passa la debatta durant la sessiun?	9
Pon ins insumma dumagnar la chargia da lavur creschenta d'in parlament da milissa?	10
Co statti cun las relaziuns internaziunalas da las chombras federalas?	13
Tge ma pertutga mes parlament?	14

Cun quanta atenziun suondan las parlamentarias ed ils parlamentaris las debattas en las chombras?

In sguard en la sala savens mez vida durant la sessiun pudess far l'impressiun d'ina tscherta inactivitad. Ma cur che la debatta è en curs, è la gronda part da la legislaziun gia fatga, e bleras decisiuns preliminaras èn gia vegnidas prenididas. L'opiniun è vegnida furmada cunzunt en las cumissiuns predeliberantas ed en las fracziuns. Ussa sa tracti principalmain da stgaffir trasparenza envers la publicitad.

Impurtant èsi che las parlamentarias ed ils parlamentaris prendian part a las votaziuns, e quai fan els er per regla. Avant mintga votaziun survegnan els in SMS – en chasa resuna er in gong – ed els sa rendan alura svelt a lur piazza per votar cun smatgar in buttun.

Las parlamentarias ed ils parlamentaris han però anc numerusas ulteriuras obligaziuns durant la sessiun: Els sa participeschan a las sesidas da las cumissiuns e da las fracziuns, formuleschan lur proxims votums, redigian dumondas, respundan lur posta, discutan cun represchentants da l'administraziun e cun cusseglieras federalas, scuntran gruppas da visitaders en chasa e dattan intervistas.

Els sa chattan pia senza auter en l'edifici dal parlament ed èn cun engaschi a la lavur.

Quants daners survegnan las parlamentarias ed ils parlamentaris?

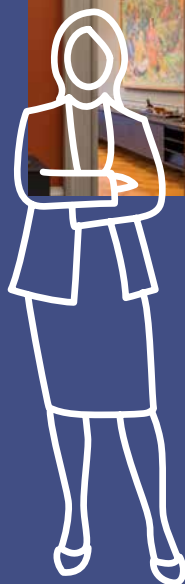
La gronda part da las parlamentarias e dals parlamentaris cuntinuescha bain cun sia activitad professiunala, ma impunda er bler temp per ses mandat parlamentar. Als circa 55 dis da sessiun èsi d'aggiuntar las sesidas da las cumissiuns; per las cusseglieras naziunals ed ils cussegliers naziunals èn quai ulteriurs 30 fin 50 dis, per las cusseglieras ed ils cussegliers dals chantuns 40 fin 70 dis.

Per las sesidas inclusiv il temp da preparaziun als vegn pajà in onurari dad en media 79'000 francs plus ina indemnizaziun da spensas da 63'000 francs per onn. Il parlament svizzer è uschia in dals pli bunmartgads da tut il mund. Per onn custa l'entir manaschi parlamentar 119 milliuns francs. Quai èn 13 francs per abitant.

Il spectrum professiunal da las parlamentarias e dals parlamentaris è vast. El tanscha da la media e da l'advocat sur la pura, la politicra communal ed il magister fin a l'interprendidra ed al president da federaziun.

Uschenumnadas relaziuns d'interess – activitads professiunals, mandats en cussegl d'administraziun, funcziuns permanentas da direcziun e da cussegliaziun e. u. v. – ston las parlamentarias ed ils parlamentaris communitgar, per ch'i saja garantida la trasparenza davart las relaziuns d'interess politicas tranter il stadi, l'economia e la societad.

Co passa la debatta durant la sessiun?

Las glistas da tractandas bain chargiadas na permettan betg a tut las 200 cusseglieras naziunalas e cussegliers naziunals da s'exprimer libramain ed illimitadamain davart mintga fatschenta. Lur debattas passan perquai er tenor reglas exactas. Las parlamentarias ed ils parlamentaris annunzian lur votums en scrit al presidi e survegnan il pled en la successiun da lur annunzias. Ordavant s'expriman però las petentas ed ils pledaders da las fracziuns. Las rapportadras ed ils rapportaders sco er las cusseglieras federalas ed ils cussegliers federals cumpetents pon prender il pled da tut temp. Tut tenor l'importanza èn las intervenziuns u las leschas repartidas en tschintg categorias che tanschan da la debatta libra fin a la procedura en scrit. La durada dal pled d'in singul parlamentari è limitada a 5 minutas, quella da las pledadras da las fracziuns a 10 minutas.

Tut las 46 cusseglieras e cussegliers dals chantuns pon però s'exprimer spontanamain davart mintga fatschenta senza limitaziun da la durada dal pled, suenter che la rapportadra u il rapportader da la cumissiun ha discurrì. Er qua prenda posiziun mintgamai ina cussegliera federala u in cusseglier federal.

Mintga chombra exequescha l'emprim ina debatta d'entrar en materia, nua ch'i va per ils principals. En la tractativa detagliada successiva elavura ella il project artitgel per artitgel ed al deliberescha la finala en ina votaziun generala.

Las parlamentarias ed ils parlamentaris salvan lur plects en lur lingua. En il Cussegl naziunal vegnan ils plects translatads simultanamain en las trais linguas uffizialas tudestg, franzos e talian.

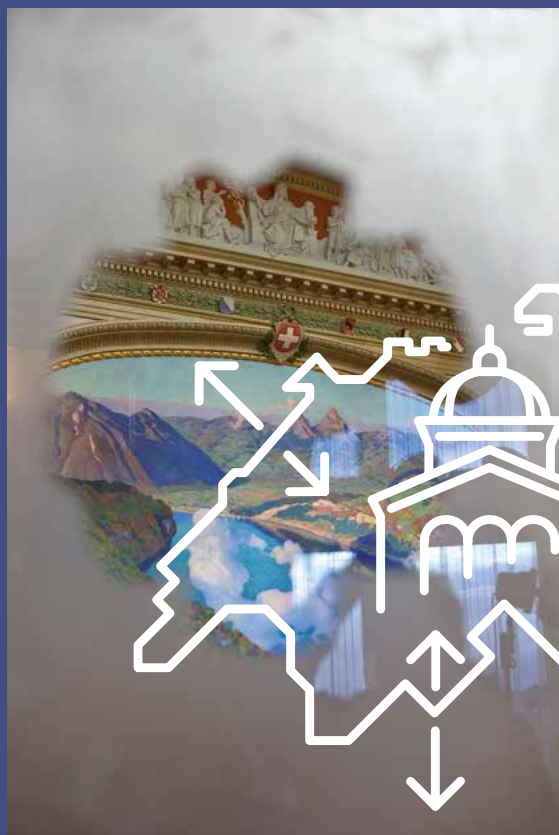
Pon ins insumma dumagnar la chargia da lavor creschenta d'in parlament da milissa?

Svilup demographic, progress tecnic, migraziun, midada dal clima – il mund sa transforma en numerus secturs adina pli svelti e confruntescha er las parlamentarias ed ils parlamentaris cun dumondas adina pli complexas. Da quai dattan perditga cunzunt il dumber creschent d'intervenziuns e da projects da lescha che vegnan tractads dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns, ed il fatg che blers da quels èn urgents. A medem temp èn creschidas las pretensiuns da tut ils circuls da la populaziun envers il stadi ed uschia er envers il parlament. La digitalisaziun – cun ina cuntanschibladad da bunamain tuttas uras – contribuescha sia part a quai.

Durant las sessiuns da 3 emnas – mintgamai il mars, il zercladur, il settember ed il december – èn ils dis da lavor lungs e na fineschan savens betg avant las 20.00. Bleras sesidas da las cumissiuns u da las fracziuns èn previsas gia avant il cumenzament ordinari da la sesida. Durant l'entir onn han lieu supplementar-main circa 600 sesidas da las cumissiuns che duran per gronda part plirs dis.

Quai sveglia la dumonda, sch'il sistem da milissa da la Svizra n'è betg arrivà a ses cunfins. Ma sche las parlamentarias ed ils parlamentaris adempleschan – sper lur lavor parlamentara – vinavant in'activitad professiunala, ha quai l'avantatg ch'els introduceschan er preziasas enconuschientschas spezialas en lur lavor legislativa e recepeschan meglier ils giavischs da la populaziun.

Co statti cun las relaziuns internaziunalas da las chombras federalas?

En emprima lingia èsi bain il Cussegl federal che represchenta la Svizra vers anora, ma il parlament ha qua dretgs da cun-decisiun. Durant ils ultims decennis èn s'intensivadas las relaziuns economicas internaziunalas, ed uschia è er s'augmentà il dumber da contracts internaziunals. Quels han per regla in effect er sin il dretg naziunal, uschia ch'il Cussegl federal ed il parlament collavuran adina pli stretgamain en quest sector. Il Cussegl federal consultescha las cumissiuns per la politica exteriura per blers da ses projects.

L'Assamblea federala tgira numerus contacts internaziunals, cunzunt cun parlaments da l'exteriur, e cooperescha en gremis parlamentars internaziunals, per exempel en l'Uniun interparlamentara sco er en las radunanzas parlamentaras da la OSCE, dal Cussegl da l'Europa, da la francofonia e da la AECL. Quest barat permetta a las parlamentarias ed als parlamentaris, als presidis da las chombras sco er a las cumissiuns ed a las delegaziuns cumpetentas da far experientschas en la politica exteriura e da survegnir informaziuns or d'emprim maun. Ultra da quai po l'Assamblea federala represchentar en questa moda a l'exteriur ils interess da la Svizra ed influenzer las decisiuns d'organisaziuns interparlamentaras.

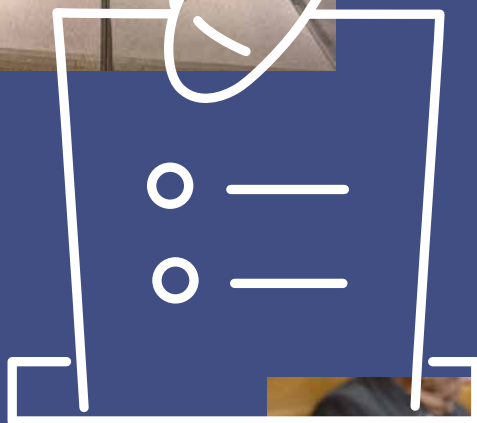
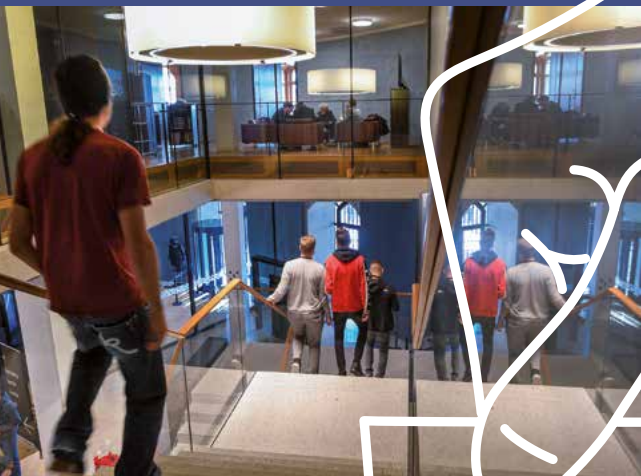

Tge ma pertutga mes parlament?

Savens n'essan nus gnanc conscients da quai, ma quasi mintga aspect da nos-
sa vita è marcà da decisiuns politicas –
savens parlamentaras – che tanschan
dal program da radio che ans sveglia la
damaun (dretg da telecomunicaziun)
sur la qualidad da nossas victualias en
la frestgera (dretg d'agricultura), noss
mintgadi da scola e professiunal (dretg
da furmaziun e dretg da lavur) fin a las
uras d'avertura da noss club preferì,
per numnar mo in pèr exempels. Tgi che
vul midar insatge, rimna suttascripziuns
per ses interess, s'engascha en uniuns
ed en partidas, elegia e votescha.

Quai n'è betg stà adina uschia. Anc
avant 100 onns na devi nagliur sin il
mund elecziuns libras e gistas, a las
qualas tut las burgaisas e tut ils burgais
a partir d'ina tscherta vegliadetgna,
pudevan sa participar. En Svizra pon las
dunnas votar pir dapi l'onn 1971, las
persunas da 18 onns pir dapi l'onn
1991. Per tut quai han ins l'emprim
stui cumbatter en lungs process. Che
l'execuziun dals dretgs democratics
n'è betg determinada per l'eternitad,
mussan rapports da medias prest mintga
di. La premissa per quai è votantas
e votants libers, bain infurmads ed enga-
schads, ch'èn conscients da lur dretgs
e da lur obligaziuns, che als sviluppan
vinavant e che fan er correcturas, sche
necessari.

Ans communitgai,
tge che Vus pensais
dal parlament, ed ans
visitai en l'internet.

www.parl.ch

Servetschs dal parlament
Infurmaziun & redacziun
Edifizi dal parlament
CH-3003 Berna
+41 58 322 99 10
information@parl.admin.ch

15.01.2025